

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
doradztwa zawodowego
w szkołach podstawowych

Izabela Juskiewicz

Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
w Kielcach

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

WSTĘP

Edukacja zdalna spowodowała konieczność większego, a w niektórych przypadkach bardziej zaawansowanego wykorzystania technologii w dydaktyce. Zmianie uległ również dobór metod i technik pracy z uczniami/uczennicami (dla uproszczenia zwany dalej w całym dokumencie uczniami), który został uwarunkowany od pracy na określonych platformach edukacyjnych oraz umiejętności technologicznych samego nauczyciela/nauczycielki (zwany dalej w całym dokumencie nauczycielami). Aktualna sytuacja aktywności dydaktycznej nauczyciela ma już pewną stabilizację związaną z licznymi doświadczeniami wyniesionymi z edukacji zadanej. Wyzwaniem stał się taki dobór metod, technik, ale również narzędzi, aby uczniowie czerpali z przekazywanej wiedzy jak najwięcej. Doradztwo zawodowe to zajęcia obowiązkowe, których charakter i specyfika znacząco odbiegają od lekcji przedmiotowych. Aby zainteresować uczniów omawianą tematyką czy też spowodować, że będą chcieli zgłębiać wiedzę na swój temat, nauczyciel musi wykazać się kreatywnością. Zajęcia realizowane w ramach przedmiotu doradztwa zawodowego mają na celu poszerzenie wiedzy uczniów na swój temat, zdobycie informacji o rynku pracy, wzbudzenie zainteresowania różnymi możliwościami uzyskiwania kwalifikacji oraz ułatwienie podjęcia decyzji wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej. Zdecydowanie technologia i wykorzystanie różnorodnych programów wspiera te procesy. Uczeń w XXI wieku to cyfrowy tubylec, dla którego internet to naturalne środowisko. Pokolenie Facebooka, TikToka, Instagrama czy też gier online poszukuje i potrzebuje w swojej drodze edukacyjnej wykorzystywać atrakcyjne programy edukacyjne. Poniższy scenariusz został napisany na potrzeby zajęć dedykowanych klasom VII i VIII szkół podstawowych w trakcie realizacji obowiązkowych 10 godzin doradztwa zawodowego. Pozwala uczniom poznać najbardziej popularne strony internetowe z ogłoszeniami o pracę. Pokazuje jak zróżnicowane wymagania mogą mieć pracodawcy na podobnych stanowiskach pracy. Pobudza do konieczności autoanalizy swoich zdolności i predyspozycji.

SCENARIUSZ LEKCJI/ZAJĘĆ ZDALNYCH

Temat: O co chodzi w ogłoszeniach o pracę?

Klasy: VII i VIII

Etap edukacyjny: II

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe¹

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych, 2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

Cele szczegółowe lekcji/zajęć w języku ucznia

- poznam katalog zawodów przyszłości;
- nauczę się wyszukiwać w internecie interesujące mnie ogłoszenia o pracę;
- poznam oczekiwania pracodawców wskazane w interesujących mnie zawodach;
- dokonam analizy swoich mocnych stron i wymagań pracodawców.

Kryteria sukcesu

- znam zawody przyszłości;
- wiem, jakie zawody mnie interesują i jakie są oczekiwania pracodawców;
- potrafię wyszukać w internecie ofertę pracy;

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego. Dz.U. z 2019 r. poz. 325.

- dokonuję analizy swoich zdolności i predyspozycji.

Metody pracy, techniki stosowane podczas lekcji/zajęć

- miniwykład,
- praca indywidualna,
- wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnej (TIK).

Środki dydaktyczne i zasoby do wykorzystania w czasie lekcji/zajęć, w tym wykorzystanie TIK

- komputery z dostępem do internetu;
- serwisy internetowe z ogłoszeniami o pracę, dostępne online, <https://www.praca.pl/> i <https://pracuj.pl> [dostęp: 13.08.21];
- tablica Jamboard, dostępna online, <https://jamboard.google.com/> [dostęp: 13.08.21];
- tablica Padlet, dostępna online, <https://pl.padlet.com> [dostęp: 13.08.21];
- program do tworzenia książeczek, dostępny online, <https://www.storyjumper.com> [dostęp: 13.08.21];
- Załącznik nr 1. Karta pracy – Moje zdolności, moje predyspozycje do zawodu marzeń;
- Załącznik nr 2. Prezentacja – Najbardziej poszukiwane zawody przyszłości, dostępny online <https://tiny.pl/9g5zw> [dostęp: 13.08.21] – opracowanie własne.

Przewidywany czas:

45 minut

Proponowany przebieg lekcji/zajęć

Czynności przygotowujące do lekcji

- zapoznanie się z prezentacją PowerPoint, Załącznik nr 2. Najbardziej poszukiwane zawody przyszłości, dostępną online <https://tiny.pl/9g5zw> [dostęp: 13.08.21];
- wyszukanie przez nauczyciela dwóch aktualnych ogłoszeń o pracę w miarę na podobnych stanowiskach, np. prawnik, w celu prezentacji ich uczniom

i wskazaniu różnic pomiędzy ofertami pracy, dostępne online,

<https://www.praca.pl/> i <https://pracuj.pl> [dostęp: 13.08.21];

- przygotowanie tablicy Padlet dostępnej online <https://pl.padlet.com> [dostęp: 13.08.21] oraz zapoznanie się z jej funkcjonalnością;
- umieszczenie Karty pracy – Moje zdolności, moje predyspozycje do zawodu marzeń (Załącznik nr 1) jako materiału do pobrania przez uczniów z chmury danych (np. Office 365, Google Classroom);
- przygotowanie tablicy Jambord lub innej wykorzystywanej przez nauczyciela zgodnie ze wzorem – ryc. 3. Ewaluacja.

Wprowadzenie do lekcji, prezentacja tematu lekcji, celów szczegółowych oraz kryteriów sukcesu – czas realizacji 5 minut

Nauczyciel zaczyna zajęcia od wprowadzenia do tematu, przy wykorzystaniu prezentacji Najbardziej poszukiwane zawody przyszłości, dostępnej online, <https://tiny.pl/9g5zw> [dostęp: 13.08.21]. Wprowadzenie stanowi prezentacja zawodów, na jakie będzie zapotrzebowanie na rynku pracy, tzw. zawodów przyszłości.

Krok 1. – czas realizacji 10 minut

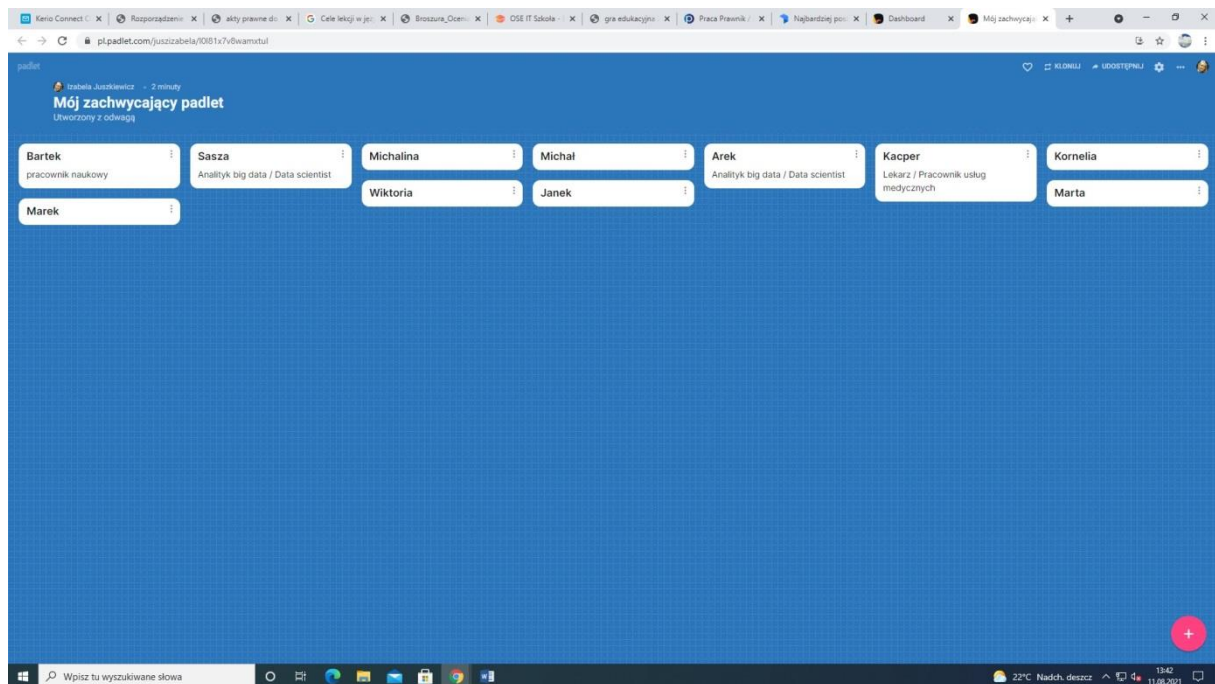
Prezentacja. Najbardziej poszukiwane zawody przyszłości, dostępna online, <https://tiny.pl/9g5zw> [dostęp: 13.08.21].

Czynności nauczyciela

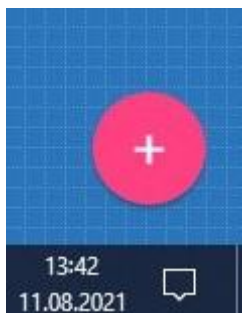
- Nauczyciel prosi uczniów, aby w trakcie prezentacji zastanowili się i wybrali jeden z obszarów zawodowych, który jest im najbliższy i zapamiętali swój wybór. Uczniowie mogą go również zapisać.
- Nauczyciel udostępnia ekran i prezentuje uczniom zawody przyszłości, krótko omawiając każdy wskazany w prezentacji obszar.
- Po zakończonej prezentacji nauczyciel udostępnia link do wcześniej przygotowanego Padletu. Wyjaśnia uczniom, w jaki sposób i co będą dodawać do Padletu. Uczniowie klikając w link wchodzą na Padlet i każdy tworzy swoje okienko notatki, podpisując je imieniem oraz wybranym obszarem zawodowym (uczniowie mogą również wpisać ten obszar zawodowy, który nie pojawił się w prezentacji, ale jest im szczególnie bliski).

Instrukcja, dostępna online, <https://pl.padlet.com> [dostęp 13.08.21].

W lewym dolnym rogu kliknij na znak „+”

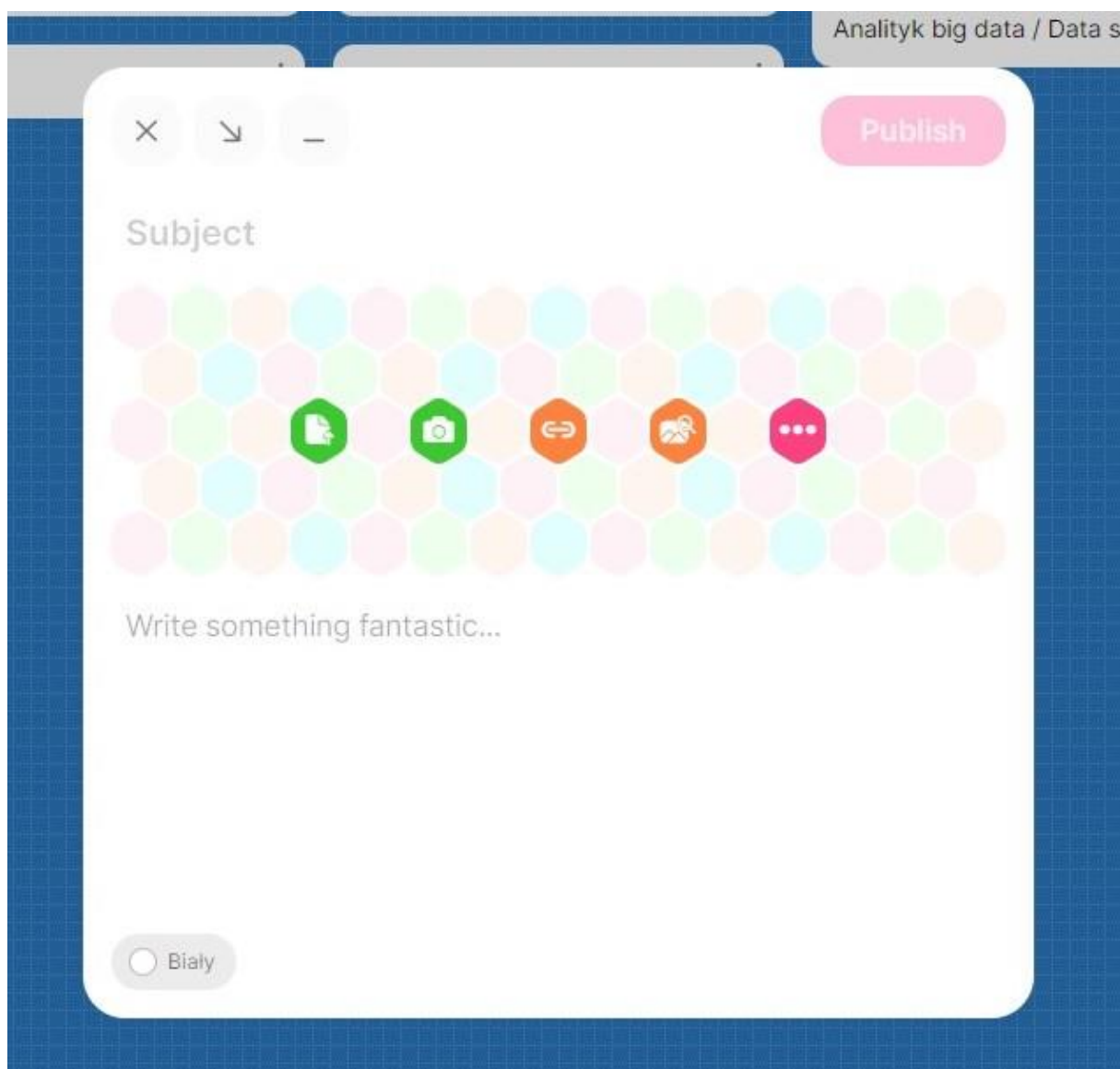

Ryc. 1. Widok tablicy Padlet. Opracowanie własne

Ryc. 2. Znak „+”. Opracowanie własne

Uzupełnij pojawiające się pole, w miejscu *Subject* wpisz imię, np. Wiktor, w miejscu *Write something* wpisz grupę zawodową, np. lekarz.

Ryc. 3. Okno wpisu. Opracowanie własne

Krok 2. – czas realizacji 15 minut

Analiza stron pracuj.pl i praca.pl, wyszukiwanie interesujących ofert pracy.

Czynności nauczyciela – wprowadzenie

W wirtualnej przestrzeni funkcjonuje wiele portali, na których są zamieszczane ogłoszenia o pracę. Jest to wygodna forma jej poszukiwania, ale także doskonała przestrzeń do rozpoznawania rynku pracy oraz zaznajamiania się z potrzebami pracodawców. w dniu dzisiejszym zaprezentuję wam dwa z nich

<https://www.praca.pl/> [dostęp 13.08.21].i <https://pracuj.pl/> [dostęp 13.08.21] wraz z zamieszczonymi tam ofertami.

Nauczyciel udostępnia ekran i prezentuje uczniom serwisy internetowe z ogłoszeniami o pracę: pracuj.pl, praca.pl.

Następnie instruuje, w jaki sposób wyszukiwać konkretne zawody, np. prawnik.

Wybiera jedno z ogłoszeń i prezentuje uczniom jego konstrukcję.

Zwraca szczególną uwagę na wskazany przez pracodawcę zakres obowiązków, wymagania, ale także na to, co oferuje pracodawca.

Nauczyciel prezentuje inne ogłoszenie na podobne stanowisko i zwraca uwagę na różnice wymagań na tych samych stanowiskach u różnych pracodawców.

Praca indywidualna uczniów

Uczniowie mają za zadanie na jednym z portali (do wyboru praca.pl lub pracuj.pl) wyszukać stanowiska pracy, jakimi są zainteresowani, wybrać jedną ofertę i link do wybranego ogłoszenia wkleić na Padlecie.

Instrukcja do wstawienia linku na Padlecie

- Prawym przyciskiem myszy edytuj wpis.
- Kliknij łącze.
- Wklej wcześniej wybrany link do ogłoszenia i kliknij Prześlij z prawej strony linku.
- Po załadowaniu linku kliknij Aktualizuj i gotowe!

Polecenia

- Wybierzcie jedną ze stron: praca.pl lub pracuj.pl, i wyszukajcie na niej interesujący was zawód. Może to być wskazany jeden z zawodów przyszłości lub inny, który chcecie wykonywać.
- Wklejcie na Padlecie link do wybranego ogłoszenia o pracę.

Krok 3. – 10 minut

Analiza wymagań pracodawców w wybranych zawodach a mocne strony ucznia

Czynności nauczyciela

Nauczyciel wyjaśnia uczniom, czym są zdolności zgodnie z definicją słownika PWN oraz czym są predyspozycje². Następnie poszerza definicję, cytując: „zgodnie z propozycją Stanisława Popka zdolności są dyspozycją indywidualną, warunkującą sprawne i skuteczne działanie w jakiejś dziedzinie. Zdolności dzięki motywacji człowieka i jego zaangażowaniu prowadzą do wysokich osiągnięć. Zdolności są

² *Słownik języka polskiego*, dostępny online, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/zdolno%C5%9B%C4%87.html> [dostęp: 13.08.21].

traktowane jako wewnętrzne zasoby”³. Można również podać przykłady, np. zdolności manualne, zdolności wokalne, zdolności matematyczne.

Nauczyciel udostępnia Kartę pracy nr 1 – Moje zdolności, moje predyspozycje do zawodu marzeń. Każdy uczeń ma za zadanie uzupełnić kartę pracy.

Uczniowie zastanawiają się nad swoimi zdolnościami i predyspozycjami oraz wpisują je na karcie pracy.

Polecenia

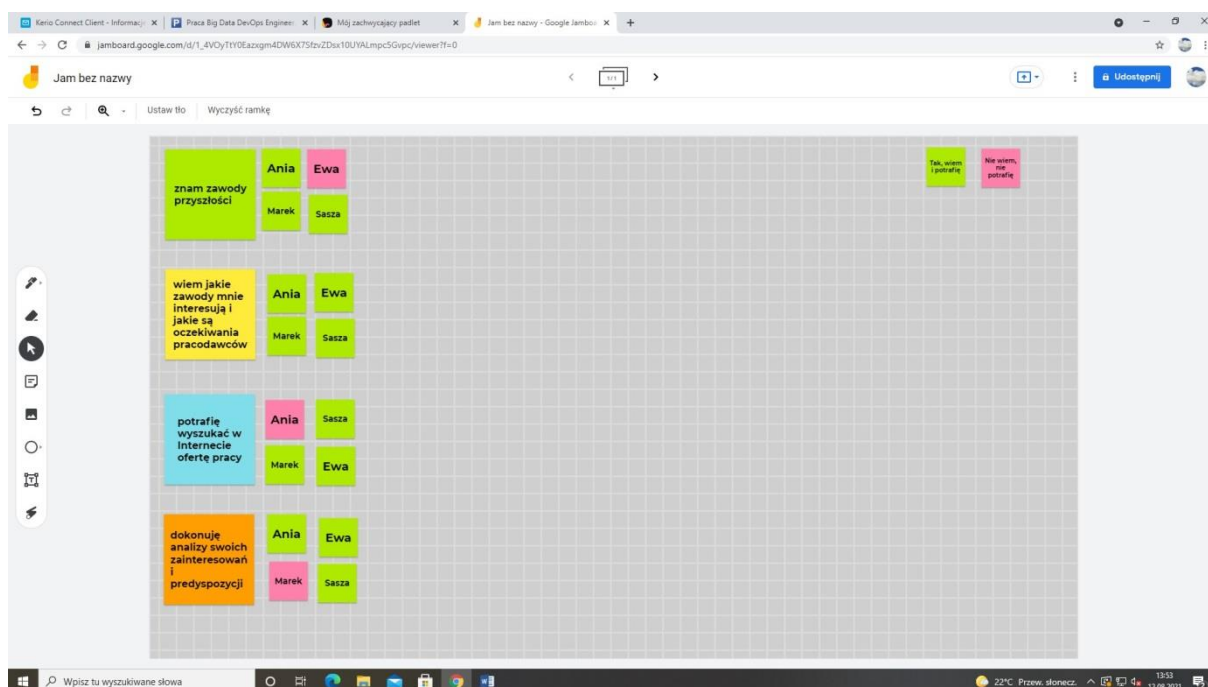
- Proszę, aby każdy z Was zastanowił się nad swoimi zdolnościami i predyspozycjami.
- Wpiszcie je w tabeli w Załączniku nr 1. Karta pracy – Moje zdolności, moje predyspozycje do zawodu marzeń.
- W dolnej części kartki w chmurce wpiszcie Wasz zawód marzeń.
- Na karcie pracy zakreślcie, które wasze zdolności i predyspozycje mogą wam pomóc w wykonywaniu wymarzonego zawodu.

W ramach podsumowania chętni uczniowie prezentują swoje karty pracy.

Ewaluacja zajęć – 5 minut

Nauczyciel udostępnia uczniom tablicę Jambord lub inną, z którą pracuje. Na tablicy znajdują się kryteria sukcesu. Każdy uczeń do każdego kryterium przypina jedną kartkę zgodnie ze swoim wyborem: karka zielona – tak wiem i potrafię, lub różowa – nie wiem, nie potrafię. Po zakończeniu nauczyciel dokonuje podsumowania ewaluacji.

³ Uszyńska-Jarmoc J., Kunat B., Mantur J, (2015), *Zdolny, ale jak? (Auto)diagnoza zdolności i uzdolnień uczniów*, Białystok: CKU, dostępny online, https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/3449/6/J_Uszynska-Jarmoc_B_Kunat_J_Mantur_Zdolny_ale_jak.pdf [dostęp: 13.08.21].

Ryc. 4. Ewaluacja – wyniki ewaluacji przedstawione na wirtualnej tablicy Jamboard. Opracowanie własne

Zadanie domowe

Polega na przygotowaniu książki na temat wybranego zawodu.

Polecenie: Wykorzystując dostępną online aplikację <https://www.storyjumper.com>, przygotuj książkę prezentującą wybrany przez siebie zawód. Umieść tam wymagania, jakie stawia pracodawca, aby móc go wykonywać w określonej instytucji lub firmie. Wskaż również, które twoje zdolności i predyspozycje mógłbyś wykorzystać w danej pracy. Udostępnij link do materiału nauczycielowi.

Bibliografia

Martyński W., (2021), *Najbardziej poszukiwane zawody przyszłości (Ranking Top 10)*, dostępny online, <https://interviewme.pl/blog/zawody-przyszlosci-najbardziej-poszukiwane> [dostęp: 13.08.21].

Obraz edukacji technicznej pod kątem przemysłu 4.0, Platforma Przemysłu Przyszłości, dostępny online, https://przemyslprzyszlosci.gov.pl/obraz-edukacji-branzowej-pod-katem-przemyslu-4-0/?gclid=CjwKCAjwsNiBhBdEiwAJK4khiplW8PezUCH6Sz4vlvhUR6PXTiYdz9FCA5gxfX3rQp3pD6yMrKNQhoC5rQQAvD_BwE [dostęp: 13.08.21].

Praca.pl, dostęp online, <https://www.praca.pl/> [dostęp: 13.08.21].

Pracuj.pl, dostęp online, <https://pracuj.pl> [dostęp: 13.08.21].

Rynek pracy przyszłości. Czynniki kształtujące rynek pracy do 2030 roku, PwC, dostępny online, <https://www.pwc.pl/pl/publikacje/2018/rynek-pracy-przyszlosci-raport-pwc-2018.html> [dostęp: 13. 08. 2021].

Rynek pracy, a umiejętności. Wyniki badań, dostępny online, <http://umiejtnosci2030.pl/#rynek-pracy> [dostęp: 13.08.21].;

Słownik języka polskiego, dostępny online, <https://sjp.pwn.pl> [dostęp: 13.08.21].

Uszyńska-Jarmoc J., Kumat B., Mantur J., (2015) *Białostockie talenty XXI wieku.*

Zdolny, ale jak? (Auto)diagnoza zdolności i uzdolnień uczniów, Białystok: CKU, dostępny online,

https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/3449/6/J_Uszynska-Jarmoc_B_Kunat_J_Mantur_Zdolny_ale_jak.pdf [dostęp: 13.08.21].

Załączniki

Załącznik 1. Karta pracy „Moje zdolności, moje predyspozycje do zawodu marzeń” – opracowanie własne.

Załącznik 2. Prezentacja „Najbardziej poszukiwane zawody przyszłości” – opracowanie własne.

Narzędzia online do wykorzystania lub pobrania

Prezentacja – Najbardziej poszukiwane zawody przyszłości – opracowanie własne, dostępna online, <https://tiny.pl/9g5zw> [dostęp: 13.08.21].

Padlet, dostęp online, <https://padlet.com/juszizabela/l0l81x7v8wamxtul> [dostęp: 13.08.21].

Jamboard, dostęp online,

https://jamboard.google.com/d/1_4VOyTtY0Eazxgm4DW6X7SfzvZDsx10UYALmpc5Gvpc/edit?usp=sharing [dostęp: 13.08.21].

Załącznik 1.

Karta pracy „Moje zdolności, moje predyspozycje do zawodu marzeń”

Moje zdolności

Moje predyspozycje

Tu wpisz zawód marzeń →

Karta pracy – opracowanie własne

Załącznik 2.

Prezentacja „Najbardziej poszukiwane zawody przyszłości” i slajdy ze zdjęciami 1–10

Opracowanie Izabela Juskiewicz

Źródło: <https://interviewme.pl/>

1. Specjalista z branży

Obecnie w tej branży najbardziej lukratywne są posady m.in. programistów Java, senior developerów czy też architektów IT. W najbliższych latach na znaczeniu będą zyskiwały stanowiska związane z tworzeniem gier komputerowych i aplikacji, kreowaniem wirtualnej rzeczywistości czy też rozwojem sztucznej inteligencji.

2. Biotechnolog

Czym zajmuje się biotechnolog?
Opracowuje on technologie, dzięki którym wykorzystuje się substancje organiczne w różnych gałęziach przemysłu.

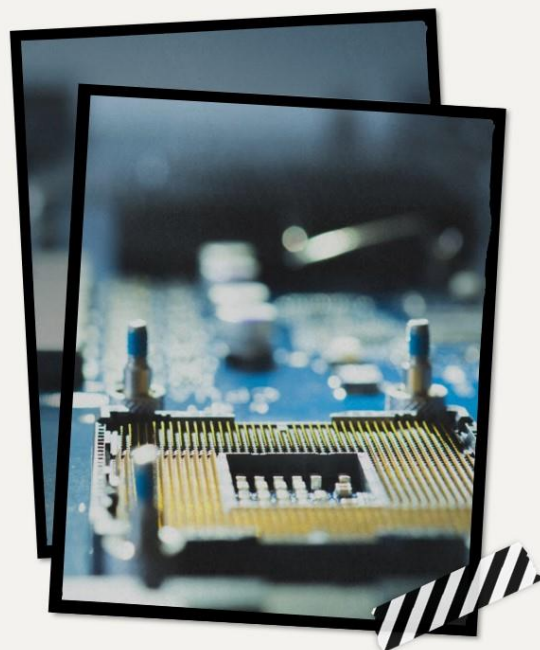
3. Logistyk

Specjaliści z dziedziny logistyki są niezbędni nie tylko w transporcie, ale również w budownictwie, motoryzacji, elektronice czy też w energetyce. Logistyk znajdzie pracę wszędzie tam, gdzie pojawia się produkcja i sprzedaż. Czym się zajmuje? Przede wszystkim jest odpowiedzialny za planowanie i nadzór nad procesem produkcyjnym, transportem i dystrybucją towarów.

4. Inżynier elektrotechnologii

Inżynier elektrotechnologii może zajmować się m.in. elektrotechniką, elektroniką, a także inżynierią oprzyrządowania, telekomunikacyjną lub komputerową. Świetlana przyszłość tego zawodu nierozdzielnie łączy się z szybkim rozwojem technologii i jego uniwersalnością.

5. Lekarz / Pracownik usług medycznych

Wśród lekarzy czy pielęgniarek wskaźnik bezrobocia jest bardzo niski. Polacy coraz chętniej uprawiają sporty i dbają o swój wygląd, dlatego na znaczeniu będą zyskiwać takie zawody jak chirurg medycyny estetycznej czy też **fizjoterapeuta**. Popularność zyskują również usługi psychologów oraz psychoterapeutów. W niedalekiej przyszłości pojawić mogą się nowe zawody, takie jak telechirurg czy też towarzysz osób starszych.

6. Trener / Dietetyk

Z czasem zawody trenera personalnego i dietetyka będą się przenikać, warto więc rozwijać się jednocześnie w tych dwóch dziedzinach. Pamiętajmy również, że nasze społeczeństwo się starzeje. Dlatego prawdopodobnie zaczną się pojawiać zawody takie jak trener dla osób starszych.

7. Specjalista ds. finansowych / Doradca ds. finansów osobistych

Wraz ze zwiększającą się świadomością finansową, a także w związku z obawami dotyczącymi obecnego systemu emerytalnego, coraz większą popularność będą zyskiwali różnego rodzaju doradcy finansowi (np. emerytalni, inwestyjni, podatkowi, ubezpieczeniowi).

8. Analityk big data

/ Data scientist

Tzw. data scientists przede wszystkim powinni posiadać wiedzę z zakresu ekonomii, matematyki i statystyki. Ich praca polega na analizie danych i sugerowaniu na ich podstawie określonych decyzji i rozwiązań.

9. Grafik

komputerowy

W tym zawodzie najbardziej zyskują osoby, które będą potrafiły wykazać się dużą kreatywnością. W końcu to właśnie projekt strony internetowej czy też okładki książki może zdecydować o sukcesie lub porażce sprzedażowej. Na coraz bardziej konkurencyjnym rynku pracodawcy będą szukali osób, dzięki którym będą mogli się wyróżnić. Czasy, w których produkt miał być funkcjonalny, a nie ładny, przeszły do historii. Obecnie firmy starają się przyciągnąć uwagę klientów właśnie porywającą grafiką.

10. Pracownik naukowy

W przyszłości w największym stopniu zyskają naukowcy z takich dziedzin jak matematyka, chemia, fizyka, czy też inżynieria. To właśnie dzięki ich badaniom na rynku pojawiać się będą nowe technologie i wynalazki, usługi medyczne, leki czy też sposoby na pozyskiwanie energii.

